

ELŐFIZETÉSI ÁR.

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Hírlapjaink csupán a kiadóhivatalnál lehet
B.-Gyarmaton.

Hírlapjaink pénznek, reklamálók és hír-
adók a kiadóhoz intésendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

A lap szerkesztője a nyitólétre
vonatkozó minden kiadványok s a szer-
kesztőhöz küldendő.

Hirdetések díja: 64 havasról próbaté-
r 5 kr. — Nagyobb és többesre hirdé-
tések jutányosan csökkenthetők.

Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

NYITÓLÉTRE GARANCIA: 20 KR.

Tallózások nemzetgazdaságunk mezejéről.

A kereskedelmi szerződések megújítása előtt állunk. A megújításra már nincs sok időnk, mert két legjelentékenyebb szomszédunkkal kötött kereskedelmi szerződésünk már az év végével lejárnak. E két szomszédállam Olasz- és Németország. Az idő rövidsége dacára alig hallani valamit komolyabb előkészületekről a szerződések megújítására nézve. Rómából azt jelentik, hogy az olasz szakértők már megkezdtek tanácskozásait, melyek elfognak tartani szeptemberig és ekkor az olasz kormány megkezdheti a tárgyalásokat — Franciaországgal. A mi a velünk megújítandó szerződést illeti, arra az olaszok azt mondják, hogy még várniuk. Közélebb egyik nemzetgazdaságunk irónikusan megjegyezte, hogy Ausztria-Magyarországgal kereskedelmi szerződést kötni élvezet lehet a külföldi államokra nézve, sőt az élvezetnél is több, mert az valószínűs nyálankaság. — Ehet, hogy az olasz kormány is így gondolkozik és azért az osztrák-magyar-olasz kereskedelmi szerződés megújítását, mint nyálankaságot — deszertnek hagyja meg. Hat a mi német barátaink és szövetségeseink mit csinálnak?

Berlinből igen jellemzően azt jelentik, hogy még nem érkezett be minden kereskedelmi kamara véleménye. Később azt fogják jelenteni, hogy már beérkeztek a vélemények, de azokat előbb rendezni, majd pedig tanulmányozni kell. Mint látható, az egész világ azt tartja, hogy nem kell sietnie velünk gazdasági megegyezésre jutni, sőt északon és délen határozottan arra számítanak, hogy a halasztás által nyerni fognak. Még Románia is büszkén takarja magát tőgájába és vár, és mindennek az árát a kereskedők fogják megfizetni.

A kormánynak szándékában van az állami vagyárakat lörbe adni és az végre egy igaz hír az állami bérletekről. Régi tapasztalat bizonyítja, hogy az állam nem bír sem ügyes-

séggel, sem értelemmel ipari vállalatok vezetésére. A hivatalnok soha sem bírhat a kereskedő áttekintésével és nem fejthet ki oly üzleti tevékenységet, melylyel az ügyes magánvállalkozó pozícióját egyre előbbre tolja.

Az államüzemnek igen nagy hátránya, hogy hiányzik nála a személyes önzés, melyet a legpontosabb hivataloskodás sem teljesíthet. A magyar és erdélyi királyi vagyárak, ha bárbe adnánk, minden körülmények közt jobb eredményt fognak nyújtani, mint eddig az államüzemben.

Az állami vagyárak bérbe adása azonban csak mellékes rendszábeli, mert az államháztartás egyensúlyának helyreállítására sokkal nagyobb ákező van készületben. Pozitíve eddig csak annyit tudnak, hogy fel fog emelkedni a szeszadó és a szivarok és a dohány ára.

Ezenkívül nemesek a szivarok felemelése van tervezve, hanem még is emelése is várható, nevezetesen: a dohánykiviteli üzlet államásítottatni fog, a termelők esznek attól az engedménytől, melyet saját dohányszükségletük fedezésénél élveznek és végre szigorú rendszabályok fognak behozatni a csempészet ellen. E rendszabályokból a pénzügyminiszter körülbelül 3 millió forint bevételi többletet vár övenként. Ez összeggel természetesen még nem lesz fedezve az igen jelentékeny deficit és a legtöbb reményt a szeszad reformjához fizik. A kormány, hír szerint, nem fogja kapacitálni az osztrák kormányt a szeszadó felemelésére, mert rendelkezésére áll egy rendszer, melylyel önállóan is jövedelmezőbbé teheti az államra nézve a szeszt. A kormány el van határozva a fogyasztási adó rendszerét kiterjesztetni a pálinka és szeszre is. Az erre vonatkozó törvényjavaslat már készen van és ha a szeszadót az osztrák kormány nem akarná emelni, a szeszfogyasztási adó már 1888. január 1-én életbe fog lépni.

Gróf Zichy Ferencz.

Mint lapunk korábbi számaiban közöltük, 6 excellentiája a senior gróf úr ismét eljött család uradalmába; a hó 22 én érkezett meg Zselybe s 29 én távozott onnan Divénybe; s mint első szüneti illetéket, úgy most is több nevezetesen, feljegyzésre méltó tény nyel tette emlékeztetésre itt létét.

Távol áll tőlünk minden alacsony bizeltség így csak szárazon röviden fogjuk elősorolni a tényeket. A megyei gazdasági egylet legközelebb (i. hó 18-án) tartott közgyűlése alkalmával, miként azt már szintén közöltük, a senior gróf urat, Nógrádmegye új nagy birtokosát, tiszteltbeli tagul választván meg, az erről szóló jegyzőkönyvi határozatot egy tekintélyes küldöttség f. hó 25 én adta át 6 excellentiájának szélyi kastélyába. A küldöttségek, melyet az l. alelnök Seitovszky János alispánunk vezért, tagjai voltak Frideczky Lajos törzességi elnök, Fáy Árpád közgazdasági elnök s egyései titkár, és Simko Frigyes ev. lelkész, a gazd egylet mintatáplálék gondoskora.

Igen szép rövid beszéddel üdvözölte az alispán úr a senior grófot, elmondván küldetésük célját; a gróf úr pedig még szívesen válaszolt, kijelentve, hogy ő nemcsak tiszteltbeli, de valószínűs rendes tagja lévén leoni Nógrádmegyei hasznosra törekvő gazdasági egyesületének, s évenként 100 frt díjjal lép be a tagok közé.

Hitka, — de nagy uraink által követése méltó példa!

Képzelműjük mely lelkes eljövétessel fogadják a küldöttség tagja 6 excellentiájának nyilatkozatát. S mint hogy d. ifjú közelebb már az idő, természetesen, hogy a magyar főur vendégszerető asztalához hívja a küldöttség tagjait, s a saját természetű díszes pártatlan baktar (stb) kedélyes társalgás mellett gyorsan időt el pár óra; különösen érdekesek voltak a szíves senior úrnak, mint egykori konstantinápolyi nagy követnek a törökországi gazdasági életéről elmondott tapasztalásai.

Július 26-án 6 excellentiája levéltári bűvárlatok, a Baszra és a sóvári forduló való kirándulással töltte el, utóbbi helyen személyesen mezevén magának meggyőződést a jelenlegi helyzet tarthatatlanságáról.

Szeptember, július 27 én B.-Gyarmat város biráját Reményi Károly urat kérésre magához értekezés végett a senior úr. Igen természetesen, hogy ezen bizalmas jellegű értekezés a városnak az uradalommal fenálló ügyeire vonatkozott s tanácsadói szolgálat arra nézve, mennyire szívesen viseli a volt földesúr a megoldandó kérdéseknek közmegnyugvására leendő és pedig kése

TÁRCZA.

Hanszély László.

A „Budapesti Hírlap” tárczarovatában, mint korábbi válasszások alkalmával, úgy ezuttal is, „Az új emberek” címe alatt egészen modorban sorra bemutatja azon országgyűlési képviselőket, kik a parlamentbe ilyenekül először lépnek.

Hanszély László úrról is megemlékezik tehát, a mi érdekessé tartjuk a nevezett méretekelt ellenzéki lapnak tréfás, de mint a sorok közül látható, jó indulatu megjegyzéseit egész terjedelmű közölni.

A Budapesti Hírlap Hanszély László a sziráki körület kormánypárti képviselőjéről így szól: Kezdjük azon, hogy királyi tanácsos. Rontsek le azt azzal (?) hogy már ötvenhat éves a Plachy Tamás 6 méltóságának bűsége utódja. Két embert kellett legyűrtie, hogy a képviselőháza bejuthasson: az egyik Kaszay Zsigmond kuriai bíró és sziráki birtokos földbirtokos, a másik a méretekelt ellenzéki Berzevics Béla, neje révén szintén nógrádi birtokos volt.

Kaszayval könnyen boldogult; ő visszalépett, mert Fabiny nem volt hajlandó a kuriától eleresztetni, de Berzevics két slágert állított a harcba.

1. Horváthy Ándorot, a ki elment mellette kor-teskedői

2. Finom kőszárdi vörös borát.

Hanszélynak ugyancsak erősen kellett dolgoznia, hogy megválasszák. Éis 400 szótöbbséggel győzött. Gazdag ember, győzi. Legalább 2000 szótöbbségre való vagyona van.

Kendkívül óvatos ember. Van neki B.-Gyarmat-ól öt kilométernyire, Sügyben egy háza, mely két ki-váló tulajdonságával ellát a falusi háztól. Először emeletes, másodszor villámháritó van rajta. Az utóbbi csak az előbbinek következménye. Hanszély úr ugyanis igen jól tudja, hogy a ménkü a magas tárgyakat ke-rezi s mint hogy az emeletes ház, pláne Sügyben, igen magas tárgy, villámháritót tettetett rá. Ekkép Hanszély úr a ménkü névelti.

Est az emeletes házat elől két ostendóval föl dig leromboltatta, mert egy repedés mutatkozott rajta.

Oly lényegtelen repedés, hogy más ember még halva évig el lakott volna benne, minden aggodalom

nélkül. Leromboltatta a villámháritót is, de úgy a há-za, mint a ménküfogót újra fölépítette S éppen há-rom uppal a választás előtt költözött be új kasté-lyába. Mondják, hogy oly nyugtalanul aludt e három éjszakán, mint ha két lényeglen repedés lett volna máris az új ház. No de a választás után azonnal nyugtalanul aludt. Most már akár végig is repedhet az az új ház, a mit különben nem kívánnak, mert Han-szély talán képes volna még egyszer leromboltatni, po dig kár volna érte.

Egy nagy baja van Hanszélynak, valahányszor Poetra jön. Ha itt kérdeik tőle, hogy éri magát? nem felelhet azt a szokott frázist: „Mint szegény ember gazdag városban”. E frázist rá nézve alaposan lebe-teltetné tezi az a szép hárommeletessarokkáz, mely a főváros Vik kerületében, a József téren van. (Egy ilyen szép házat bizony sokan elviselnék a kedvelt frázis biányát.)

Öröklött vagyonát szorgalmával és takarékos-sággal megkészszereste. Nógrádmegye meg fogja őt ism-elelni, mert legalább busafele megyei bizottságnak a tagja s a közigyék tevékeny bajnoka.

A kibic és a kibicszabályok.

— A kibicnek gyelmébe. —

A) A kibiczés fogalma.

1. A kibiczés mesterségét az fűzi, a kiandékul, hogy valamit kockáztatva, a kártyázással járó élve zetes igazottaságban részt venni szeret.

B) Felvételi feltételek.

2. A ki a kibicnek sorába lépni kíván, annak ki kell mutatni, hogy nincs elvesztési valója, továbbá megkívántatni, hogy tisztességes ültözettel bírjon és er-kölcsön életű legyen. Azon pályázó, a ki ezen felté-teleknek megfelel, legyék, 30 kr. felvételi díj lefizetése után (tetszés szerinti célra) a kibicnek lejátszmába ünneplőiesen beiktatatik.

C) A kibicnek kötelességei.

3. A kibicneknek — a kártyázók helyiségében azok megérkezése előtt — kell megjelenniük, az esti lapot átolvassniuk, hogy képségek legyenek annak tar-talmát a kártyázó társaságoknak — ha az kívánja — rövid kivonatban előadni.

4. A kibic mindenkor valamely játéko mögött, annak jobb oldalán egy löfé távolaságban foglal helyet

és csak azon esetben szabad az asztalhoz közelebb mennie, ha azt valamely az asztal alá esett tárgyank (kártya, kréta, vagy szivacs) felemelése megkívánja; ha a lecsott kártya bepozícióldott, akkor a kibic tar-tozik azt — szépen megfordítva — az illetékes játéso-nak óvatosan átadni.

5. A kibicnek nem szabad bagúzni, szortyogós pipáján dohányozni vagy bűdös szivart szívni.

6. Ha a játéko szivarra akar gyújtani, akkor kö-teles a kibic fizetel szolgálni.

7. Ha a játéko helytelen szint hoz, akkor szabad a kibicnek köhögni, ha pedig nagyobb helytelenséget követ el, akkor moroghat vagy fűtyölhet.

8. Ha a kártyázó nem rendelkezik kártyapénzzel, akkor a kibic fizeti azt.

9. Azon esetben is a kibic fizeti a kártyapénzt, ha felhívás nélkül tanácsokat osztogat.

10. Kárt okozott rossz táncfért egy másik asz-talhoz toloncsolható a kibic.

11. Ha a két utolsó eset ismétlődnek, jogukban áll a játékoknak a kibicet két löfé távolaságra ültetni.

12. Olyan kibicnek, kik példás viselkedéssel ál-talnak, kibicizéské és egy löfé távolaságra lép-tozhatók elő. Ezekről már megkívántatni, hogy esetleg jegyzni tudjanak és a játék folyására figyeljenek, hogy képségek legyenek bármikor felvilágítással szol-gálni.

13. Beszélő a kibicnek csak akkor szabad, ha kérdeztelek.

14. Minden bűn és becsületlenül szolgáló kibic azonban követeltelti, hogy tisztességes bánásmódban részesítessék. Nem kell őt minden csekélységért „dísz-nó” vagy „majom” kifejezéssel illetni, vagy cipőre köpni, vagy pedig száguldo szerszerelőre alattomos mó-don olyképen bánti, hogy kénszerítve legyen az őt jogosan megillető helyet elahagyni.

15. Három játékonak egyhangú szavazattal ellen-a kibic részére nem létezik feleltetés.

16. Minden döntött kibic erkölcsi kötelessége nek tartsa, ezen kibicszabály egy példányát megze-rezni.

Ajánljuk a szabályokat főleg a helybeli casino és különösen a népkor gyelmébe.

(E.)

nelem nélküli igazságos elintéztetését. Jellemző azon mondások, miszerint ő azon igyekszik, hogy a b-gyar matikának is okuk legyen, áldani az ő családját!

Szoba birta a b-gyarmatik és az egész nagy vidék egyetlen külső helyét: a széki Sósárföldi is. Erre néve ő excellenciája fokozatosan kívánja ott a jobbításokat életbe léptetni; de viszont reményét fo- jese ki ázirani, hogy a megyei úttól a földművelészet nem egészen 3 kilométer hosszú széki óvári vicinális út a közigazgatási hatóság által kellő karba fog be- lyesztetni. Jóság pedig e kívánság annál is inkább, mert egy szabályszerűleg benyújtott és törvényhatósá- gilag tárgyalt indítvány folytán még Madách Károly alispánja alatt (1881. vagy a következő évben) köz- gyűlésileg lón utasítva a megyei kir. építészeti biva- talit ezon útnak jó karba helyezésére; de bizony azóta sem történt sem! Ki kell tehát a poros akták közül korezni, és szigorúan végrehajtani a vármegyei hatá- rozatot. E tekintetben is bizalmunk van éber alispá- nyunkban a pótlólag még csupán annyit jegyzünk meg, hogy amint Reményi Károly úrtól megértettük, a mu- nicipális senior úr kijelenté, hogy az út építéséhez ő a redőre kösterben kívül külön is kész meg fa- és egyéb anyaggal, sőt pénzzel is segélyre lenni a vici- nál csoportnak, hogy a vállalat gyorsan és kellőké- pen sikerrel töltesse. — E nyilatkozat sem szorul dicse- getre.

Még ugyanaz nap délután 5 órakor jöszárgazga- tója dr. Steimayer János úr kíséretében a nógárdme- gyei gazdasági egyesület kiserletit és mintá szőlő tele- pénnek megismerlése végett B-Gyarmatra kocsizott be ő excellenciája, kit a telepen az egyesület I. ale- nke Scitovszky János úr több egyesületi tag társasá- gában tiszteletteljesen fogadott. Másfél óráig töltött itt a senior úr a mindent beutatóan megismerlése a ter- raszról kihalóköz szep látványban gyönyörködve, fel- tudón jól érezte magát. Igen természetese, hogy ut. Simkó Frigyes szőlő és pinczegondnok úr sem volt rest, hanem egymástán buditatta fel az aranyas fak alá helyezett asztalokra izelés végett az egyesület ál- tal eddig produkált borokat. A kóstolgatásban részt- vetek még az említett urakon kívül: Friderczky La- jos, dr. Melicher Ferencz, Kövy Tivadar, Garam Jenő, Reményi Károly, Fáy Árpád és Havas Gyula urak. Ő Excellenciája a senior gróf sok dicséretet mondva vett búcsút az egyesület előző és tagjaitól.

Hozza Isten őt ismét mihamarább a legjobb egészsé- gben közlök.

A dejtári lépene katasrófa alkalmából.

Ami szomorú köztudomás dejtári történet, mely- nek hőse máris életéről lakott meg tudatlanságáért, míg a többi szereplők körül néhányan életvesztésben forognak, csak azért, mert nem tudták és nem akarták tudni és elhinni azt, hogy a lépeneben elhullott állat minden része méreg az emberi szervezetre nézve, ez a családi dráma volt indító oka annak, hogy ama retten- tes és ritka betegség természetéről felvilágosítást nyújtani szándékozó soraim közzétételre kerüljen fel tekintetes szerkesztő urat.

A lépene (pokolvar, milzbrand, carbunculus, an- thrax) eredetileg állati betegség és az által keletkezik, hogy egy a Schismomyzétákhoz tartozó apró szervezet, a „Bacillus Anthracis” hatol a szervezetbe. Ezen bacil- lusoknak első felfedezője Pollender volt 1855-ben. Kö- szöb Koch, Pasteur és Joubert fényesen világították meg ezen veszélyes szervezetnek terjedési és növeke- dési módját, úgy, hogy a szervezetes tenyésztés és növekedési vizsgálatait utján a mai bacillus világban épen a lépene bacillusok életmódja és viszonyai a legismer- tebbek. Kezdetben apró pócizka alaknak és oly gyor- san nőnek és szaporodnak, hogy a szervezetes teny- esztésnél már 2-3 óra múlva elérkei eredeti nagyságuk husz-harmadszorosát, míg azután szomszédos és barátságos állat az úgynevezett spirákra (csirák) ocsorva annyira elszaporodnak, hogy Davaine egy iz- ben azoknak számát egy csopp vízben több millióra becsülte. Ezen csirákban azután ismét bacillusok kép- ződnek. Ezen szervezetek a legjobban érik magukat 35° C. mellett, míg felfelé 18°, felfelé 40° képezi a hő- mérték azon határát, mely azoknak életképességét te- hát fertőzőségét megemlíti. A hőmérséklet viszonyok következménye az is, hogy a lépene leginkább a forró nyári élekt alatt uralkodik. Ezekről a főtáplálékuk az élely, úgy hogy élelymentes levegőben pl. rothadásnál elvésztek fertőző képességüket, annyi élelyt fogyaszt- tanak el, hogy némely bűvár szerint azért képesek oly gyorsan pusztítólag hatni a szervezetre, mert megfoszt- ják őket az állati szervezetnek oly szükséges tápanya- gától, mint épen az élely Gyors elszáradás elpusztí- tja a bacillusokat, míg eleveben a spórák évekig át- tartják magukat vízben és különösen nedves talaj- ban, de az előbbivel ellentétben gyors kiszáradásnál is, mint az alantabb közlendő példákban ki fog látni. Az ezen viszonyokból különösen a gyors szaporodás és nö- vekvésből létrejövő zavarok az állati szervezetben könnyen kimagarázhatók, ha meggondoljuk, hogy az a millió és millió apró szervezet már erőműlveleg is szétrocsolja a legemesebb szervezet, hozzájárul- va még a finom véredények oldgasságára a bacilli- usok által és ezáltal az illető szerv vértől megfosztott táplálkozási zavar. A fennemlített talajviszonyoknál fogva leggyakorabbi a járványos lépene be- tegség Szibériában, Oroszországban, a hol 1864-ben 72,000 fő pusztult el ezen betegségben. Hazánkban szintén igen gyakori ezen járványkülönösen délen és a mocsáros, máláriás vidékeken. Ezekről a hithonos ezen betegség Francia Nemzetországban, a bajor alpe- sekben stb.

A mi házi állataink közül legnagyobb bajjalma- val viseltetnek a lépene iránt a szarvasmarhák, a juhok és lovak, kevesebbet a kecskék és szamarak és legrit- kább a disznók.

Az emberi lépene betegség csak állattól fertő-

zés útján jöhet létre és így természetese, hogy leginkább „pásztorok, bojtárok, kocsiok és egyéb az állatokkal szorban fogalkozó egyének esetében áldozatul. Az ál- latörvösek közül is nem egy lett már hivatásának ál- dozata. Kétségdó a felbőr bármely részén egy kis bor- zolás, melyhez a lépene állat beteg részéből kiziv- vargó nedv vagy vér, vagy pedig az elhullott állat bármely és bármily kicsiny része hozzájár, a bacillus rögtön berándorol és kez a veszedelem. Gyakran nem a közvetlen érintkezés, hanem pl. légy vagy szunyog csípése által — ha az előbb a lépene dögön tartó- kodott — történik a fertőzés.

Ha már most az emberi bőrön a fertőzésnek ilyen kis kapuja egyszer megnyitott, ott rögtön megkezd a bacillus működését, rendszeren 2-3 nap múlva, de néha 2-3 óra múlva is a sérítés helyén egy kékes folt vagy hólyag képződik, mely alatt a szövetek elhalnak, úgy hogy később a hólyag vagy folt helyén kráterkanyai egész tenyerény nagyságu lyukak, nem fájdalmas fe- kélyek keletkeznek, míg a fehély körülüi légy rész-k oriai méretekben feldagadnak. Holdag az a beteg a kínd a betegséget csirákban felismerve sikerül a ba- cillusok szaporodási helyét edzés által elpusztítani, a kíndt azután csak helybeli bántalom fejlődik ki, de jaj annak, ha azok maris a vér által vitetve tovább, az egyes szervekben helyőződnék el, a hol aztán a tudóben, agyban vagy más szervben a kóztakarón em- lített fekélyekhez hasonlókat idéznek elő és ez által megbénítják működését. Az ilyen belső fertőzésnél ed- dig a statisztika szerint csak két beteg közlöttél si- kerrel. A betegséget tünetei természetesen különbözők lesznek a szerint, a mint az egyes szerveket megta- madták és így vagy vérkeringési zavarok, ha a szív, vagy légzési nehézségek lépnek fel, ha a tüdők van- nak megtámadva.

A betegség tartama rendszeren 6-8 nap, de gyak- ran néhány óra alatt áll be a kifeléhatón halál, mely az utóbbi esetekben a beteg utazán az óriási aggály kifejezésével szabadítja meg a szenvedőt a légzési ne- hézségektől.

Az elmondottakhoz jobb példa a dejtári esetnél alig képezhető. A vidéktőlunk jó ismert dejtári bíró Hegedus János f. bo 20 lúka körül a nyákan egy óriási daganattal állt be bozzám, azt mondván „faj a tor- kom”, csak tiszteletesebb vizsgálat után, miután a jobb kis újján és lábán fedeztem fel hasonló kisebb daga- natokat, körismerhettem a lépeneit, a vállatás igazolá- sá feltevésemet. A mint a szegény ember beszélte, 3 nap előtt a hatóság és szakközeg által constatált lép- fenében elhullott marhájának faggyujára levén kíváncsi, abból egy keveset az újjai között dörzsölgatve néze- gette. Ez alatt az állán levő kis köteg (pattanás) vis- ketni kezdvén, azt faggyús újjával megvakarta, kü- löben is szokása levén az állat simogatt. Ez által támadt a fertőzés, mely gyorsan a belső szervekbe is hatolt. Ez az egyik módja a fertőzésnek. A másik ér- dekesebb esetet az elhalt bíró felesége Kajtár Mária mutatta be, a ki sajnos a kárhásvett jóságot, legalább a családoknál főzte meg a buzt, azonban a tudatlan aszany kezevesen fízotte meg kapszárát, mert míg ő a nyers hússal érintkezve jobb kezét fer- tőztette meg, addig a családtagok közül eddig csak egy betegedett meg, mert a főző állat a bacillusok fertőző képessége megszűnik, mert itt már nemcsak 40°, de 100° hőség pusztította el azokat. Ezenkívül a gyomor- nedv sem kedvező lépene bacillusok fenmaradására és ha mégis történnek ezen uton fertőzések, azok való- szinűleg úgy jönnek létre, hogy a tápcsatorna nyákhár- tyáján a felhámozhoz hasonló csékely sérülés volt a fertőzés kapuja. Így lehetett az a fennemlített család- nál is, a kíndt különben még eddig a betegség báta- rozottan megállapítható nem volt, valamint eddig nem puhaltatott ki, hogy hány ember esett még áldozatul tudatlanságának.

Az irodalomban sok példája van a fertőzés kü- lönböző módjának, melyek közül egy-kettőt elő érde- kesnek tartok itt felmenteni: így „Turman” említi, hogy egy párisi gyárban, a hol csak 6-8 ember dol- gozza fel különböző célokra a „Buenos-Ayres”-ból szállított lészort, 10 év alatt 20 ember halt el Lépene- ben. Sőt volt eset rá, hogy a Szibériából és Orosz- orozsárgából Németországba szállított gyapjú, lészor és marhabőr évek múlva fertőztette meg az azt fel- dolgozó munkásokat. Vegül említetre méltó, hogy a butorok, kocsiállatok stb. párnázására használt állati szőrök évek múltán a friss földolgozásnál szintén meg- fertőztettek a munkásokat.

Minden a fennemlített bacillusok életviszonyaiból azok szívósságából magyarázható ki.

Miután ezen lépene-járvány még csak nem régeo pusztított Magyar községekben is, most pedig csak egy órányira töltök szedi áldozatait az állatokban, veszt- lyesztve az embereket is, szükségem tartom néhány szóval az óv és gyógyítkezéskéről is megemlíteni.

Elő sorban az elhullott állat rögtön egy takar- tassák be valamely áthatatlan szövettel pl. gumipap- vával, hogy abba még légy vagy szunyog se ferjen. Az eltakarítással foglalkozó egyének előbb orvosi- lag vizsgálatsanak meg, vajjon nincs-e kóztakarón sérülés. Az állati bőrművel és egyéb állati szövetekről fog- lalkozó gyárakban a munkások ismertesseknek meg tő- zetesen a betegség eredetéről és természetéről. A dög eltakarításánál a főfigyelem arra fordítassék, hogy az miután vegyileg (mész) vagy még jobban előzetes ál- tal tönkre tetetett, jó mélyen a földbe ástassák és a legzigorabb földgyelet fordítassák arra is, hogy abból semminemű legparányibb rész se fordítsanak bármimű- cselra. Vegül célszerű volna minden állati anyagot használatba vétel előtt gondosan megfertőtlení.

Ha már most valakinek a fertőzés megtörtént, for- duljon rögtön orvoshoz, vagy annak hiányában az ész- revett foltot vagy hólyagot rögtön égessé ki valamely- márral, pl. tömény carbolssavval, salétrom szén- sávvall. Belőle erős chinin adag (1-2 gm.) és cog-

nac vagy más erős szeszes ital gyakran kevés meo- nyiségekben nyújtandó.

A további eljárás, mint a carbolssav bőr alatti fecakendzése stb. már az orvos dolga lehet csak.

Mind ezek után meg hallgatatom el fájdalom azon gyakorlatomban szótlanosan tett szomorú tapasztala- tomot, nemcsak ezen a téren, de majdöm minden fer- tőző betegségnél, hogy a nép babonás tudatlansága és az ebből folyó pártatlan ellenszenv a tudomány által előírt, az értelmes embernél magától értetődő szabá- lyoknak, mely óriási méretekben veszélyeztetni ember- társainak életét és szaporítja a halandóságot. Míg né- plünkkel az intelligencia bírázik, addig hiába készü- nek bölcs és tudós törvények a veszélyek elhárítására, úgy, hogy mi is mondhatjuk, „hogy az ember legfőbb ellensége az ember.”

Hazánkban „Általánosan ismertek ezen szomorú viszonyok és a történet elég sötéten bizonyít melléltük! Azonban küzdelem és kitartás! Igyekezzünk vál- toztatni és karoltva megőrizni a nép közönjét a lelek- emelő tudomány iránt! Csakis akkor leszünk képesek az emberiséget fenyegető veszélyekkel szembeállítani.

Addig is és ezáltal lépjen fel teljes szigorosá- gával a hatóság, tegye meg a kellő erőfeszítéseket nehogy újra oly szomorú példa történjék, hogy egy községek különben értelmesnek ismert és derék bi- rája járjon elől olyan szomorú példával, mint a néhai dejtári bíró!

Dr. Gerő Mor.

Segítség!

Eperjes, Torockó, Nagy-Károly föl fog épülni, szeb- ben mint valaha. A hazafias szent oltárra áldott ke- zek által letett perely megtöltésére várandók utra fog- kelni az egész ország, hogy ne csak szinig, hanem coor- dultul megtöltsék a jótékonyaságra szánt pénztárt, mely a tőz által sújtottak könnyeit felszárítja s a sejtő se- beket begyógyítja.

Budapest, Szent István napjának ez idei évi for- dulóján nemcsak nemzeti, hanem nemzetközbecsühelye- lesz egész Európának. Ezt a szent magyar napot egész világrésznek mezt napjává fogja fölavatni a jótékony- ság genitusa, mely szőlő olajjagát a kezében fogja ál- dasait szétáztorni mindazokra, akik illéreteket örmest költik el a nemes célból a szent ügy érdekében.

A „Philantropia” fogja ünnepeit tartani Budape- sten a jövő hó 20-án.

A legelső, a legalkotmányosabb magyar király szü- letés napjának szent ünnepe és Budavár utcáin ve- gíg fogják hordozni azt a legzenesebb kezét, a mely- nek áldásos jótékonyaságát a barab korak alatt egy egész világrész élvezte.

A magyar koronának legszebb drágaköve a jóté- konyság. Adakozásban mindig a magyar királyok vol- tak az első, ha a nép segélyére szorult. A magyar ki- rályok erőnyit nagyon elismerték a magyar nép, mely- nek a jótékonyaság gyakorlása legemesebb erőnyit képezi.

Az az ország, amelynek lakói hazafias tekin- tésben ép oly kifüggetlenség, mint amilyen nemcsak más polgári érényekben is, ez az ország el nem pus- tulhat soha. Tűz el nem emésztheti, árvíz el nem mo- batja. Fájó sebet thot rajta egy előre nem látható esá- pás, de ez a fájdalom sem tartat soká, mert millió ké- siet gyógyító irtt vinni a legcélszerűbb fájó sebre is.

A tűz által sújtott városok panaszra fájó érzéseit töltötte el az egész ország. A csapás, mely Eperjesi, Torockót és Nagy-Károlyt érte olyan nagy mérvű, hogy egy egész ország jótékony segélyre emelheti csak ki ha- muromjaiból.

Mindoyájunk jótékonyaságra van most szükség. Fődarak, irók, művészek, vagy iparosok, gyárosok- ból álló hazánkúli országos bizottságra alakultak, hogy az adakozó nép illéretei összeszedve azt elvigye a jó- tékonyság oltárára. Minden fillérnek egy egy téglát lehet venni amelyből majd felépítik a leggett templomokat, iskolákat, s a hajléktalanok házeit. A tél zord fagyja ne is érje a szerencsétleneket a szabad ég alatt.

S hogy a jó tett gyakorlása az emberek minden érzékét költessen töltés-e el, a nagy bizottság méltó ünnepi mulasztást rendez Szt. István napjára. Buda- pesten. Ez lesz a jótékonyaság „Te Deumja” amikor illő mulato, örölni a nép ama szent jóakarata fölött, a mely- lyel annyi öreget, ifjat, kieded és csecsemőt mentett meg az inség és elpusztulás körmei közül.

A városiigeti erdő tündérliggetté fogiak. Átvár- szolai a jótékony kezek; olyanná a milyent Magyar- országon még nem igen láttak. Nem is ünneplének. Est is a kegyeleti rendezés.

A vasuti vörmék potó árért fogják szállítani a legtávolabb lakoztat. Akik olcsóért akarják élvezni a szemet káprázató gyönyört, el ne mulasszák az al- kalmat, amelyet ismételtelen soha sem fognak élvezni. Magyarországi legelő apostoli királyának ünne- péro a vallásos érdelet, a szent kötelesség szava min- dig föltudta szállítani Budapestre a legtávolabb lakó vidéki nép ereit. Jöttek gyalog, vizen, szaraton. Most kevesebb áldozattal jár az út.

Ne maradjon oltóben tehát senki, akinek vallásos érése szent áldozatokra kés.

Csofoljuk meg azt az apostoli szent kezét, a mely annyi üdvöt, annyi áldást szent áldozatokra szent- lük meg, élvezőitoknak a másik szent kezek az áldást is, amely a városiigeti pártitján tartja legszebb ünnepeit.

H i r e k.

Személyi hir. Sitovszky János vármegyeiük tisz- telt alispánj. két havi szabadságidejét aug. hó 1-jén kezdi meg. Az alispán szabadságidejét Nőmence, ked- ves családja körében fogja töltetni.

A közigazgatási bizottság augusztus havi ülése, aug. hó 16-án fog megtartatni.

A LEGJOBB
Czigarett papiros
késztelendő a valódi
LE HOUBLON
francia gyártmány
CAMBEY & HENRY gyárából
Parisban.
Utánzástól óvatik.

Ezen papir Dr. POHL J. J., Dr. LUDWIG E., Dr. LIPP-
MANN E. több évtizedes tapasztalat után arra a
megállapításra jutott, hogy a leghíresebb és leg-
jobb minőségű cigaretták csak a valódi LE HOUBLON
cigaretták készítéséből származhatnak, és hogy semmi-
lyen más anyagból készített cigaretták nem tartalmaznak, leg-
yen a legfinomabb és legköltségesebb anyagokból.

17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100

nagymosás
kellemetlensége
megszűnt
mert

mosó- és facsarógépünkkel

(STRAKOSCH és BONER szabadalma)
egy személy egy nagyobb háztartás fehérneműit néhány óra alatt, a
leghíresebb rendkívüli kímélése, szappan tüzelőanyag és idő megta-
karítás. mellett hőfokérre mosva Vasmángorólóznál csinos
és csillogóan kiállítással.

Kaphatók Magyarországon egyedül vezérágyókezelő
Schleinz Károly és Társainál
Bécsen VIII. stáció-utca 47. és V. harminczad-utca 4.
Próbamosás minden szombat délután 3 órakor.
Részletfizetés mellett is kapható. Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

Törölköző, Erd. 1886. nov. 29.
Elismertem, hogy a részemre
küldött 1. sz. mosó- és facsaró-
gép minden tekintetben nagyon
hasznos, és nagyon jól a
háztartásban alkalmazható.
Gróf Bethlen Márk a. k.

8. Febrvár. 1887. márcz.
Ismételve csak a legjobbat
mondhatok mosógépükről. Több
 ízben meg írtam a magam
helytelen kijelentéseim misze-
rint a ruhák roncsolás, pedig bi-
tosítottam, hogy ez nem áll. mert
utóbbi időben egy egész meny-
asszonyi kelengyét mostam a
géppel és a ruhák himnuszok
ugyanazt a francia csipkék, a
legkisebbet sem szenvedtek.
Cichiel Kálmán a. k.

Esztergom, 1886. decz 1.
Az önöknek megrendelt 2. sz.
mángorológép igen jó munkát
végez teljesen megöröközve vele
elégedve. Rajner Agnes a. k.

Vidéünkön a legjobb minőségű fenyő fekete kőszent termeszto — he-
rencsenyi köszönbánya tulajdonosai — Schönberg Zsigmond örök-
seitől elvállalt

kőszén és tűzifából

Álló raktárunkat már f. évi július hó 15-én helyben megnyitottuk,
mi végből minden néven nevezendő ez irányban megrendeléseknek keresz-
tül vitelt és jutányos árak mellett kiszolgáltatását magunkra vállaljuk.

Midőn erről a n. é. közönséget és különösen a kovács, lakatos és bádo-
gos urakat értesíteni szeretnénk van, tisztelettel kérjük, hogy esetleges kő-
szén és tűzifára szükségleteinek megrendelését úgy a jelen, mint a
téli időnyre nézve nálunk előjegyzésbe hozni méltóztatassék, hogy a szállítá-
sról idejekorán gondoskodhassunk.

500 mmásza kőszén raktárunkon mindég készletben tartatik, onnélfogva
az úgy kicsiben mint nagyban is megrendelhető.

Altalunk közvetítendő megrendelések elfogadásával Keszenbaum Illés
úr is meg van bízva.

Végül van szerencsénk a fő-utczán Havas Gyula gyógyszerész úr házá-
ban levő dúsan felszerelt fűszer, liszt, rövid, norinbergi és
rőfös árunk raktárára becses figyelmét kikérni; közöskedvén jó minőség,
jutányos árak és pontos kiszolgáltatásról, melyről a n. é. közönség rövid fenál-
lásunk óta már is meggyőződött.

Magunkat a n. é. közönség pártfogásába ajánlvá maradtunk
B.-Gyarmaton, 1887. évi július hóban

kiváló tisztelettel:
Herzfeld és Winter.

REITTER ISTVÁN
cs. és kir. udvari kocsigyára Váczon.

Van szerencsém dúsan felszerelt raktá-
rat mindennemű kocsikkal ajánlani. Mind szil-
lárd gyártmány, korszerű izlés a kivitelben,
a legkényelmesebb járatú tartós kocsik. **Rajskok**
árjegyzékkel kívánatra bérmentve küldetnek,
és javítások is jutányos árak mellett eszközöl-
tetnek.

Bérbeadási hirdetés.

Baumgarten Fülöp úr pusztá-tábi (Nógrádmo-
gye) gazdaságához tartozó korszerűltatási és há-
mérés jog, a hozzá tartozó jövedelmű épü-
let és külön jó pinczével, a mint egy 500 □
üles kerttel 1848 ik évi január elsejétől három
egyedül követő évekre haszonbérbe fog adni.
A bérleti szándékosok tudakozódhatnak Cseke
Imre kasznár úrnál Pusztá Tabo, a hol is a fel-
tétel meg tudhatók és az egyezség is megköt-
hető.

Szenzátiós újdonság
és a legszebb
alkalmi ajándék
az amerikai
WATERBURY REMONTOR-ZSEBÓRÁK
a világ legnagyobb órágyárából
Waterbury Watch Co., Waterbury, Connecticut.
amer. egyesült-államok.
2000,000 fti alaptőkével és 1500 darab napi gyártással.

Pontosan
járó,
megbízható és
tartós.

Ara csak
frt 6.50,
utánvét
mellett.

Magyarországi főraktár és javítóműhely:
HOTTELMANN Á.-nál Budapesten,
IV. Váci körút 23.
Megbízható ügyünk minden városban keresztetik.

Egy jó húzból való fiú
TANULÓNAK
keresztetik
Ebenführer Lajos
fűszerkereskedésbe B.-Gyarmaton.

Valódi amerikai varrógépek

eredeti gyári áron kaphatók **Himmler**
Mór divatkereskedésében. Balassa-Gyarmaton a
görög nemegyesült templommal szemközt.

Ugyanott a raktár túlhalmozása miatt, eredeti gyári
áron alul is eladatnak, a legújabb cosmanosi és fran-
czia Toil kretonok, ugyszintén finom nyáriszörkermék és
színes Ternók, napernyők és kész jutte függönyök. „Ma-
radékok eredeti árak 50% árleszállítás mellett”
adatnak el.

Czipőárak!

Uri ezugos czipők ugynevezett tisztiezipő jól erős-
sen és elegánsan kiállítva, minden mérték szerint
párónként 3 fti 50 kr.
Női ezugos czipők chagria vagy zerge bőrből, elegáns párónként
3 fti.

Elsőleges pénzbekezdés vagy utánvét mellett kaphatók
BÁTORI ZS.-nál,
Budapesten, Gyárutca 5. szám.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Nyomatott a kiadó tulajdonos Kék Lászlónál, B.-Gyarmaton 1897.